სახალხო გაზეთი

№ 329 პარასკევი, 17 ივნისი, 1911 წ. წელიწადი მეორე. № 329

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კაპ., უკანასკნელზე—10 კაპ. სხვა ადგილებიდან კვკვახიის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტით ტექსტის წინ 20 კაპ., უკან—10 კაპ. საძალდებულო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითო ჯერ საღამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ. 4 საათის შემდეგ მიიღება მხოლოდ თვით სტამბა „ხორავან“-ში, მადათოვის კუნძულზე და ეღირება 4 მანეთი.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც კვკვახიის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მხოლოდ სავაჭრო სახლის ლ. და გ. მეტცლ და ამს—ბის განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვში, მიასნიცკის ქ., ს. ხიტოვიხა და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში—მოჩრსკაია 11, ვარშავაში—ძარმალკოვსკის ქ. 130, პარიზში—ბირჟის მოედანი.

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „სახალხო გაზეთის“ რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3—მდე. საღამოთი 5-დან 7-მდე.

ხელ მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები ხელ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 10 საათიდან ნამუადღევის 3 საათამდე. ადრესის გამოცვლა 40 კაპ.

რედაქციის ადრესი: ტფილისი დიდი ვანქის ქ. N 12
ფოსტის ადრესი: წერილებისთვის და ფულისთვის
Тифлисъ, газ. „Сахалхо Газета“ п. ящ. 190.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური.
დამატებიანი ნომერი (კვირისა) 7 კაპ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გამოცემა.

„სახალხო გაზეთი“ (სურათებიანი დამატებით)
1 ივნისიდან წლისწილამდე ღირს 5 მ. 50 კ.

„სახალხო გაზეთი“-ს
ხელის მომწერთა საყურადღებოთ:

მოვაგონებთ ჩვენ ხელის მომწერთ, რომ ყოველ თვის დამდეგიდან, ვისაც ხვედრი ფული იმ დროისთვის არა აქვთ წარმოდგენილი—გაზეთის გზავნა შეჩერებულია.

გაზეთის ფასი დამატებიანათ ტფილისში და მის გარეთ აღნიშნულია პირველ სტრიქონზე დასაზღვარ გარეთისა—მეორე სტრიქონზე:

წლ.	11 თვ.	10 თვ.	9 თვ.	8 თვ.	7 თვ.	6 თვ.	5 თვ.	4 თვ.	3 თვ.	2 თვ.	1 თვ.
8. 50.	8. —	7. 50.	6. 90.	6. 20.	5. 50.	4. 80.	4. —	3. 20.	2. 40.	1. 60.	— 80.
12. 8.	11. —	10. —	9. —	8. —	7. —	6. —	5. —	4. 50.	3. 50.	2. 50.	1. 25.

ცალკე ნომერი ყველგან ერთი შაური
დამატებიანი ნომერი (კვირისა) 7 კაპეიკი.

ადრესის გამოსაცვლელი ფასი 40 კაპ.

წლიურ ხელის მომწერს გაზეთის ფასი შეუძლიან გადაიხადოს ნაწილ-ნაწილადაც: ხელის მოწერის დროს 3 მან., 1 მარტისთვის 2 მან. 1 მაისისთვის 2 მან. და 1 ივლისისთვის 1 მან. 50

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან და არა ნაკლებ ერთი თვისა.

კ. ი. ზუბალაშვილის სახელობის სახალხო სახლი
№ 26 შაბათს, 18 ივნისს № 62
სახალხო სახლთან არსებულ ქართულ წარმოდგენების მმართველი წრის მიერ ალ. იმედაშვილის და ბ. მდივნის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება:

ყაჩაღები

ტრაგ. 5 მოქმ. და 8 სურ. შილლერისა.
მონაწილეობენ: ქ-ნნი ქიქოძე, ბ-ნნი ანაშვილი, ბაქრაძე, დ. ბაქრაძე, გოცირიძე, იმედაშვილი, მეტრეველი, ნარი, კულაშელი, ბელიძე, ჭიაურელი, შანშიაშვილი და სხვა. **დასაწყისი ხალამოს 8½ საათზე.** რეჟისორი ა. იმედაშვილი.
(2—1268—1) ადმინისტრატორი ი. ჭიაბერაშვილი.

ძმ. ზუბალაშვილების სახალხო სახლი
კვირას, 19 ივნისს, 1911 წ.

დ. თერდოსპირელი

გამართავს
სალიტერატურო-სამუსიკო დილას

მონაწილეობას მიიღებენ: ილია ნაკაშიძე (წაიკითხავს ნაწყვეტებს **დაკენნის** თხზულებიდან), გოცირიძე, ნ. გლეზოვი იქნებს (**რომანსებს**), გოგინაშვილი, გასპარიანი, ბეგიაშვილი, დარჩია, თურდოსპირელი, იორდანოვი, კასრაძე, მეტრეველი, მეღვინეთ-უფუცესი, ნარკანი, რუაშვილი, სადირაშვილი, საფაროვი, ტატიშვილი, ქუჩიშვილი, ჩუბინოვი და ჭანკვატაძე. **დასახრულს ითამაშებენ ლეკურს.** ადგილ. ფასი 5—50 კ.-დე. **დასაწყ. დღის 1½ ს.** გამგე ნ. ჭანკვატაძე. (2—665—1

ძმ. ზუბალაშვილის სახალხო სახლი
კვირას, 19 ივნისს, შუადღის 12 ს.,
ივ. ვ. როსტომაშვილი წაიკითხავს ქართულად პირველ

ლექციას

მსოფლიო გეოგრაფიიდან შესახებ:
„ბარეშე ხალხთა ურთიერთ გაცნობისა და მათ შორის მოვლა-მოსვლის საშუალებათა გაუმჯობესებისა არ არის წინსვლა და ნივთიერ-ბოლნებრივი განვითარება ქაოტგრიობისა“.

ფასი ადგილებისა 5—10 კ. მეორე ლექცია შესახებ „ევროპისა“, წაკითხული იქნება აგვისტოზე **26 თებერვალს**, იმავე საათებსა და ფასებში. თვითეული ლექცია გაგრძელდება ორ საათს ერთის საათისა. 10% წმინდა შემოსავლისა გადაეცემა „კავშირს-კაპეიკს“. ბილეთის ყიდვა შეიძლება წინდაწინვე და თითონ ლექციის დღეს კასაში. (3—651—1)

მშვენიერ ალაგას, ახლად აშენებულ ეკლესიისა და დიდუბის მომავალ ხიდის მახლობლად დაიჭრა 20 დესეტინა მამული და იყიდება წვრილ ნაჭრებად ოთხ-კუთხ საჟენი 80 კ.-დან. მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ოლღას ქუჩაზე, სახლი № 6, სოლომონ ივანეს ძე თაქთაქიშვილს, დილის 9 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათზე, საღამოს 5 საათიდან 8 საათამდინ. (წ.—1147—71)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

გაფართოებულია და სტაციონალური განყოფილება
მოწყობილია 50 საწოლით.
განსაკუთრებითი სამშობიარო განყოფილება.
ქსენიევის ქუჩა, საკუთარი სახლები № 7, ვეტცელის“ სასტუმროსთან.
ტელეფონი № 509.

სტაციონარულ ავადმყოფთა მიღება ყოველ თვის შეიძლება დღეც და ღამეც.
საამბულატორო ავადმყოფებს მიიღებენ ბეგიალიტი ექიმები:

გედეგანიშვილი ფ. ა. ნერ. და ელექ., ორშ., და პარ. 10½—11 ს.
დავითაანი რ. ხ.—შინაგ. და ნერვებ. ყოველ დღე 1—2 ს.
მაღალაშვილი გ. ვ. შინ., სამშ. და ნაბ. 10—12 ს.
ქიქოძე ტ. ხ. შინაგანი. ორშაბათობით და ოთხშაბ. 9—10 ს.
მანსვეტოვი ვ. ფ. შინ., ორშ., ოთხშ., და პარასკ. 2—3 ს.
ბუხნელაშვილი ვ. ხ.—თვალისა, ორშაბ., ოთხშაბ. და პარასკ. 2—2½ ს.
მზარეულოვი ფ. ი.—კანისა და ვენერ. ყოველ დღე 1—1 ნახ. ს.
შელეგაშვილი. ნ. ვ. ქირურ. და დედაკაც. ყოველ დღე 10—12 ს.
მაჭელაძე შ. ა.—შინაგან და ბავშვ. ყოველ-დღე 12 ნახ.—1 ს.
ორემბოვსკი ნ. ხ.—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა. ორშაბ., სამშაბ., ხუთშაბ. და პარასკ. 12—1 ს.
ფირადოვი რ. ბ. ქირურ. ყოველ დღე 12—1 ს. **დროებით წახულია.**
ხობოლევსკი გ. ვ. ქირურ., ყოველ დღე, 9—11 ს.
ხულაგოვი ბ. ი. ხამშობიარო და ქალის 12—1 ს.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი **წამლოგა „606“-ით** (Ehrlich-hata) აქვს აგრეთვე საკუთარი მიკროქიმიურ და ბაქტერიოლოგიური ლაბორატორია, რომელსაც განაგებს ექიმი ე. გ. ფედოროვი.

რჩევა ღირს 50 კაპ., საწოლები 2 მანეთიდან დაწყებული. ოპერაც. ელექტროლიტაც., ელექტრონით წამ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა, ძიძათა შემოწმება და სხვა შეადგენთ. **საფასურით.** (წ.—1089—489)

მუშტაიდი

კვირას, 19 ივნისს, 1911 წ. გაიმართება

დიდი სეირნობა

ქართველ ქალთა **ეკატერინეს** სახელოსნო სკოლის სასარგებლოდ. (4—634—2)

ყოველ-დღე

ვაგზლის კერძო სამკურნალო

კარედან ყოველ დღე მოსიარულე ავადმყოფთათვის.
ვაგზლის ქუჩა, N 8. ტელეფონი N 695.
ე. ხ. **ვაშაკიძე**—ყოველ დღე, შინაგან ავადმყ. 9 ნახ.—10 ს.
ა. ნ. **დიასამიძე**—ყოვ. დღე, კვირ. გარდა. სიფილ., კანისა და ვენერ. 11—12 ს.
ბ. ა. **ბოპოვი**—ყოვ. დღე, კვირ. გარდა. ყელი, ყური და ცხვ. სნეულ. 11—11½.
ვ. ხ. **სტანიშევსკი**—ყოველ დღე, კვირის გარდა. შინაგანი ავად. 11½—12 ს.
შ. ა. **მაჭელაძე**—შინაგან და ბავშვთა ავადმყ. 1—2 ს.
ნ. ფ. **მელიქიშვილი** — ქირურგიული და ქალთა ავადმყ. 1—2 ს.
ბ. ვ. **ხობოლევსკი**—ქირურგ., ყოველ დღე, კვირის გარდა. 2—3 ს.

მიკროსკოპიული, ბაქტერიოლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი; აგრეთვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა. ფასი რჩევისათვის 50 კაპ.
ოპერაციები და კონსილიუმი მოსაგებით.

წამლოგა „606“-ით.
(წლ.—1090—86)

სურამში
კბილის ექიმი
ნინო რცხილაძე

მიიღებს კბილით ავადმყოფებს. გ. ლომსაძის აგარაკი.

ექიმი ე. ვაშაკიძე
იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს. დილით 8—9 ს., საღამოს 5—7 ს. გოგოლიხა და პატარეინის ქუჩების კუთხე N 24. 6—79

ექიმი ა. ნ. დიასამიძე
კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილით 2—3 ს. საღამ. 6—7 ს. ხუთშაბათობით მხოლოდ დილით 8—9 ს. კვირაობით ავად. მყოფებს არ იღებს. მოსკოვის ქ. N 4 საბლი გაბაშვილისა. 3)

ექიმი კბილისა
ისიდორე ჯანტურია
გადავიდა ახალ ბინაზე Служба Сборов-ის გვერდზე, ავჭალის სახალხო აუდიტორიას ახლოს, ჩერქეზოვის ქუჩა (ავჭალის) № 68.
(თ.—1329.—10)

ძუთაისში
ექიმი მ. ი. ჩხენკელი

შინაგან, საბავშვო და საბებიო სნეულებათა. იღებს დილ. 8—12, საღ. 6—8 ს. ორპირის ქ., გიორგი იოსელიანის სახლი. (თ.—1321—12)

ექიმი შ. ა. მიქელაძე
იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიანი ავადმყოფთ ყოველ დღე ხადამდს 5 ნახ.—6 ნახ. საათამდის. კაბეთის ქ. ტელეფონი N 816.

მიიღება ხელის მოწერა

არჩ. ჯორჯაძის თხზულებათა მე-2-რე წიგნზე:
„ჩვენი საზოგადოებრივობა“.

შინაარსი: ავტორის ხურათი. წინასიტყვაობა. 1) მეოთხმოციანნი და ოთხმოცდ-ათიანნი. 2) პუბლიცისტი—ილია ჭავჭავაძე. 3) ნ. ნიკოლაძე (ნაწყვეტი). 4) თავადაზნაურულ ინტელიგენციის პოლიტიკური აზროვნება მე-XIX საუკუნეში. 5) რეფორმები **შემდეგ.**

ვინც ამ წიგნზე ხელს **1 ივლისამდე** მოაწერს, მათთვის წიგნი ეღირება 10 კაპ. წიგნში იქნება არა ნაკლებ 260 გვერდისა.

ხელის მოწერა მიიღება ტფილისში—„სახალხო გაზეთის“ რედაქციაში და წ. კ. ს. წიგნის მაღაზიაში; ქუთაისში გაზ. „კოლხიდის“ რედაქციაში; ბათომში—ირაკლი ავალიშვილთან (ქალაქის საავადმყოფო); სოხუმში—ნ. ჯანაშიასთან; ხონში—წ. კ. ს. წიგნის მაღაზიაში; სურამში—ალ. ხორავასთან (სპბაკალეო მაღაზია); ბორში—სოლომ. კიკნაძესთან (სამეფო ქ., ზურაბიშვილის სახ.) და თელავში—წ. კ. ს. განყოფილების წიგნის მაღაზიაში. ვისაც სურს წიგნი ფოსტით მიიღოს, მან ხარჯად 10 კ. უნდა გადაიხადოს.
(20—1326—10)

ელექტრონისა და რენტგენის
სამკურნალო
მიხეილ გედევანიშვილისა

ავადმყოფებს იღებს ყოველ დღე დილ. 12—1 ს., საღ. 6—7 ს., გაშინჯვა და გადადგება რენტგენის ხმივებით. ვერა, ყორდანოვის ქ., N 20. (წ.—1249—42)

აბასთუმანში
კბილის ექიმი
ალ. სოლოღაშვილი

იღებს ავადმყოფებს. „დაჩა“ ტერმარქაროვისა. (თ.—1333—6)

შკალიერი
ძმ. ტარნოპოლთა
ძარხნისა
ტფილისის განყოფილება
იმყოფება ბოლოვინის ბრუსპექტზე, სახ. N 21, არტისტიულ საზოგ., ტელეფონი N 355.
საწყობში ყოველთვის ბლომად იმყოფება შალიერი, რომელიც ძარხნის ფასებში იყიდება, 8 ჯაპ. 6 მ.-დე თოფი. ქარხანას აქვს საწყობები რუსეთის იმპერიის ყველა ადიდეს ქალაქებში.
შალიერის ნიმუშები იგზავნება უფასოდ. (50—1120—29)

ახალი ამბავი

ტფილისი

სახალხო სახლის შესანახად ქალაქის გამგეობის 1912 წლის ხარჯთ აღრიცხვაში შეტანილ იქმნა 11,546 მანეთი.

ქალაქის მთავარმა ბუჰგალტერმა ს. დანდუროვმა ქალაქის გამგეობაში თხოვნა შეიტანა, სამსახურს თავს ვანებებო. გამგეობამ დაადგინა, სთხოვოს დანდუროვს, დარჩეს ამ ადგილზე იმ დრომდე (ოქტომბრამდე), ვიდრე სხვა ბუჰგალტერს მოიწვევდეს. ბუჰგალტერის ადგილს ამ ჟამად ნ პეტერბურგელი სპეციალისტი თხოულობს.

გუშინ, შუადღის 2 საათზე, განოვის ქუჩაზე პოლიციელებს ეტლით მიჰყავდათ ტუსალი უმაღლეს სასწავლებლის ფორმით. როდესაც ეტლი მეხუთე ნომრის სახლს მიუახლოვდა პატიმარმა გაქცევა დაიპირა, ეტლიდან გადმოხტა და გაიქცა. პოლიციელებმა რევოლვერები დაიხალეს და იქვე მოჰკლეს.

ა. ნ. ჯავახიშვილის პირველ ლექციას სამწუხაროდ ცოტა ხალხი დაესწრო. ლექცია კი ძლიერ საინტერესო იყო შინაარსის მხრივ. მრავალი ბუნდოვანი სურათი ჰქონდა ჩართული. დღეს მეორე ლექცია შესდგება იმავე სამკურნალო საზოგადოების დარბაზში; ეს ლექცია ქართველთა ტომების ანთროპოლოგიას ეხება, რის შესახებაც დიდი ხანია მუშაობს ბ-ნი ა. ნ. ჯავახიშვილი.

ტფ. ყასბების თავგასულობას ბოლო აღარ ეღება. მათთვის ნიხრი სრულიად არ არსებობს, ხორცს ისე ჰყიდიან, როგორც მოესურვებათ. ტფილის. გუბერნატორთან მცხოვრებნი ყოველ-დღე სჩიენიან ყასბებზე, მაგრამ თითო-ოროლა ყასაბის დაჯარიმებით საქმე მაინც არა სწორდება. ამის გამო პოლიცმეისტერმა პოლიციელთ დაავალა მორიგეობით ადევნონ ხოლმე თვალყური ყასბებს და დაშნაშავენი სამართალში მისცენ. პოლიცმეისტერი მცხოვრებთაც სთხოვს, დამნაშავე ყასაბთა ვინაობა დაუყოვნებლივ პოლიციას აცნობონ.

ქალაქის ტეხნიკთა აღმასრულებელმა კომისიამ მოიწონა ჯაჭვებზე დაკიდებულ ხიდის პროექტი. ხიდი მტკვარზე უნდა გაკეთდეს ბორანთან, ვერის ხიდის ზეკით, საღაც ქალაქის ბაღია გაშენებული. კავკასიის გზათა ოლქის გამგეობამ ქალაქის გამგეობის ყურადღება მიაქცია იმ გარემოებას, რომ მტკვარზე ბევრი ტივი დასცურავს, და მომავალში შესაძლოა აქ გემთა მიმოსვლის განვითარებაც; ამ შემთხვევაში არსებულ დებულებათა მიხედვით ხიდს გაკეთება მხოლოდ მაშინ შეიძლება, თუ ეს მეტივეობასა და ნაოსნობას ხელს არ შეუშლის. რადგანაც ასეთი ხიდების პროექტები წინასწარ გზათა ოლქის გამგეობაში უნდა დამტკიცდეს, ეს გამგეობა სთხოვს ქალაქს პროექტი გასახილველად მას წარუდგინოს.

ქალაქის გამგეობას აზრად აქვს, გამგეობის შენობას ველიამინოვისა და ერევნის მოედნის კუთხეში მესამე სართული დაადგას. არქიტექტორ ა. ა. მელიქ-ბეგლიაროვის წინასწარ გამოანგარიშებით მესამე სართულის დადგმა ქალაქს 15,000 მან. დაუჯდება.

კრწანისის ხიდის ბედი გამოირკვა. ხიდს გააკეთებენ 1912 წელს საერობო ხარჯით.

შეწირულება. ე. მ. ჯაყელიანმ ტფ. გუბერნიის ღარიბ მოსწავლეთა დამხმარებელ საზოგადოებას შესწირა 500 მან., ქართულ მუზეუმს—500 მან.

ძაღლის უბნის მცხოვრებთ (ავლაბარში) ქალაქის მიურავს ხატისოვს მიმართეს საერთო თხოვნით, რომელშიაც აღნიშნავენ ავლაბრის გზაზე ტრამვაის ფასის უხერხულობას: ერევნის მოედნიდან მუხრანის ხიდით და ვორონცოვის ძეგლიდან შავი-ზღვის ქუჩამდე, ისინი უთითებენ იმაზე, რომ მუხრანის გზის გახსნის შემდეგ ბილეთების ფასები თანაბარადარ არის განაწილებული. ერევნის მოედნიდან მუხრანის ხიდით შავი-ზღვის ქუჩამდე ღირს ნ კაპ., ვორონცოვის ძეგლიდან იმავე ადგილამდე კი—8 კაპ. იმ დროს, როდესაც პირველი გზა მეორეზე უფრო გრძელია, კახეთის მოედნიდან შავიზღვის ქუჩამდე ღირებულა 5 კაპ. და ქალაქის საყასბოებამდე კი—5 კაპ. და ეს გზა სიგრძით ორჯელ მეტია პირველზე. ამიტომ ძალლისგნელები სთხოვენ მიურაეს, იშუამდგომლოს ტრამვაის დირექციასთან, რათა დააწესონ: ვორონცოვის ძეგლიდან შავი-ზღვის ქუჩამდე—5 კაპ. და კახეთის მოედნიდან შავი-ზღვის ქუჩამდეც—5 კაპ.

რედაქციამ მიიღო ჟურნალ „მოსავალი“-ს მე 12 ნომერი. ამ ნომერში ბევრი საინტერესო წერილია; მაგალითად: ვ. გულბათი შვილის „მეურნემ რა უნდა იცოდეს“, ვ. მეტლიშვილის „საეკლესიო ღვინის დაყენება“, ა. ორლოვის „ვაზის ახალი მტერი—ხარაბუზა“, მღვ. ალ. ჯალიაშვილისა „მეფუტკრის დღიური“ და სხვა.

ქალაქის გამგეობასთან არსებული საექიმო სასანიტარო პიუროს ცნობებით 1-დან 10 ივნისამდე ტფილისში ავადმყოფობა შემდეგ მდგომარეობაში იმყოფებოდა: არამიანცის საავადმყოფოში 1 მაისისთვის იყო სულ 112 ავადმყოფი, 10 დღის განმავლობაში მიემატა—60, მორჩა და გაეწერა—51, გარდაიცვალა—5, ასე რომ 10 ივნისისათვის დარჩენილა სულ 116 ავადმყოფი.

ქალაქის ბარაკებში ავადმყოფები 1 ივნისისთვის იყო ყელბირვებით—5, 10 დღეში გაეწერა—3, 10 ივნისისათვის დარჩა—2; ხუნაგით იყო—8, მოემატა—7, გაეწერა—6, გარდაიცვალა—1, დარჩა—8; სახადით იყო—6, გაეწერა—2, დარჩა—5; წითელი ქარით იყო—1, მიემატა—1, გაეწერა—1, დარჩა 1; უცნობი სენით ჩაეწერა—1, დარჩა—1;

ტფილისის ალექსანდრეს სახელობის ვენერიულ და ტანის ავადმყოფობის საავადმყოფოში 1 ივნისისთვის იყო—31 კაცი და 39 ქალი; ათი დღის განმავლობაში ახლად ჩაეწერა 16 კაცი და 12 ქალი, გაეწერა 16 კაცი და 12 ქალი; ასე რომ 10 ივნისისათვის დარჩენილა სულ 31 კაცი და 39 ქალი.

ქალაქის სულით-ავადმყოფთა თავ-შესაფარში 1 ივნისისათვის იყო: 29 კაცი და 10 ქალი, 10 დღის განმავლობაში ავად არავინ გამხდარა.

ᲬᲕᲠᲘᲚᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

15 ივნისს ტფილისში შეეხეურეს 30-მდე უბასმორტო.

ხორცის ძვირად კუდვისაგან დაჯარიმებულ იქმნენ თითო 50 მან.: ყასბები—ასკარ ვანიოდდი, სადის ოსმარ ოდდი, გრიგოლ მნაცაკანოვი, აჯი იუსუფ ოდდი და ალექსანდე ქურხუდი. თუ ჯარიმას არ გადიხდიან, თითო თვით დაპატიმრებენ.

სანიტარულმა ექიმმა გ. ფ. ნათიშვილმა და სანიტარულ მზრუნველმა გ. ი. თოიძემ დასთვალიერეს რაზიეზი და რიეის ქუჩებზე სავაჭრო სახლები. 8 ფუთამდე უვარგისი ბალი მტკვარში გადაურეკეს. **საკანდიტერიებში** და მებულკეებთან ეველგან სისუფთავე შესწავლეთ.

ᲡᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲝ

გიმნაზიელ ხარაზოვის გატაცების საქმის გარჩევა სამხედრო სასამართლომ უკვე დაასრულა. სასამართლომ დამნაშავედ იცნო დიმიტრი ქორქაძე, ევგენი რევინი, შალიკო შევარდენიძე და გრიგოლ ლავრენტიევი და გადაწყვიტა: პირველ სამს ოთხ-ოთხის წლის კატორგა, ხოლო მეოთხეს—15 წლისა. კნეინა ნ. გ. მუხრანსკისა, ს. გ. ბერიძე და ეფრემ გაბუნია სასამართლომ გაამართლა.

✦ დ. სავანელის საქმე. 15 ივნისს ოლქის სასამართლომ გაარჩია სურამის საპოლიციო რაზმის დროებით უფროსის დავით სავანელის საქმე. ბრალდებოდა უფლებათა გადამეტება და მექრთამეობა. სასამართლომ ყოველივე უფლებათა აყრა და პატიმართა გამასწორებელ რაზმში 1 წლით და 2 თვით გაგზავნა მიუსაჯა.

საზოგადოებანი და კრებები

✦ ქართულ სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების მორიგი კრება, რომელიც უნდა შემდგარიყო გუშინ, 16 ივნისს, გადაიდო დღეისთვის, სალამოს 8 საათზე, კავკასიის საიმპერატორო სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების დარბაზში (ალექსანდროვის ბაღი). ამავე კრებაზე ბ-ნ ქალანთარი წაიკითხავს მოხსენებას შესახებ „აგრონომიულ დახმარების მოწყობისა“ თიანეთის მაზრაში.

ქუთაისი

✦ ივნისის 12 იდან მთავრობის დადგენილებით დუქნებ-მაღაზიები, სამიკიტნოები, რესტორანები ყოველ დღე იკეტება საღამოს შვიდ საათიდან და დილით იღება შვიდ საათზე. ფურნეები და სადალაქოები კვირა უქმე დღე იღება 12 საათამდე,

ბათომი

✦ **ექიმი პრიანიშნიკოვი,** რომელსაც ამას წინად თავს დაეცნენ, უეცრად გარდაიცვალა.

პროვინცია

✦ **სოფ. ერედვში** (გორის მაზრა) ხანჯლით თავი მოიკლა რაჟდენ ფუბაშვილმა:

✦ **სოფ. პატარა გურჯარეთში** (გორის მაზრა) კატორღიდან გაქცეულ ვარდენ კოკაშვილმა და მისმა ამხანაგებმა გაძარცვეს ებრაელი ვაჭრები იაკობ მოშიაშვილი და მოსე იოსებაშვილი, წაურთმევიათ ფულად 148 მანეთი და ფარჩეული.

✦ **შულავერი** (ბორჩ. მაზრა). სროლის დროს მოჰკლეს ცნობილი ყაჩაღი მუსტაფა მირზაოღლი და შეიპყრეს ორი მისი დაჭრილი ამხანაგი: აჯი-ალი მირზა ალიევი და ადილ-აბაზ-ოღლი.

იქიდანვე ბაღებში გეო ბოჯუს რევოლვერით მოუკლავს ხეჩო ბოიმრჩევი,

უურნალისტის დღიური

24

ილიას ძეგლი

მკითხველებმა უკვე იციან, რომ ბ-ნმა ნიკოლაძემ კარგა ხანია დაამზადა ილია ჭავჭავაძის ძეგლი. მაგრამ დღემდის ამ ძეგლის დადგმა ვერ მოხერხდა, რადგანაც ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების გამგეობას ძეგლისთვის საგანგებოდ შეკრებილი ფული თითქმის სულ დაეხარჯა. ძეგლის დასადგმელად საჭიროა კიდევ სახუროთმოძღვრო მუშაობა და გამაგრება იმ ადგილისა, სადაც ილია ჭავჭავაძეა დასაფლავებული. თუ ეს წინასწარი მუშაობა, რომელიც ოთხას თუმნამდე კიდევ მოითხოვს, ეხლავე არ დაიწყო, ძეგლის დადგმა ვერ მოხერხდება გრძელცვალების დღისთვის, როგორცა ჰსურს წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების გამგეობას.

თუ ყველა ამ გარემოებას გავითვალისწინებთ, დავინახავთ, რომ გამგეობა, საზოგადოების დაუხმარებლად, ვერ მოახერხებს ძეგლის დადგმას, რაც ჩვენა გვგონია, არავისთვის არ უნდა იყოს სასურველი. პირველ ხანებში შემოწირულებანი კარგად გროვდებოდა, ბოლო ხანებში კი სრულიად შესწყდა. ზოგიერთმა დაწესებულებამ, რომელთაც გამგეობას დახმარება აღუთქვეს, დაპირება აღარ შეასრულეს. ბევრმა კი სრულიად არავითარი მონაწილეობა არ მიიღო ამ საერთო საეროვნო საქმეში. თუ ეხლაც ასეთივე გულ-გრილობა გამოიჩინა ქართველმა საზოგადოებამ, ძეგლს არამც თუ ეხლა, შემდეგშიაც ველარ დასდგავს გამგეობა, რადგანაც თავისი საკუთარი თანხები მას არა აქვს. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების გამგეობამ, როგორც ჩვენ გავიგეთ, მოწოდებით მიმართა სხვა და სხვა დაწესებულებებსა, კერძო პირთ და-დახმარება სთხოვა.

იმედია ქართველი საზოგადოება ყურად არ მოეკიდება ამ მოწოდებას, თავისი წვლილის შეტანით დაამთავრებს ძეგლის დადგმის საქმეს და ამით მოიხდის თავის ვალს ჩვენი პოეტის წინაშე.

შინაური.

თავად-აზნაურთა
საგუბერნიო კრებებზე

15 ივნისი.

წინა კრების ოქმის წაკითხვის შემდეგ შეაქვთ ცოტაოდენი შესწორებანი.

თ-დი გ. დიასამიძე. წ. კ. საზოგადოებას არაფერი არ უნდა მიეცეს მეთქი, გუშინ რომა ვთქვი, ეს ირონია იყო და ოქმში არც უნდა შეგეტანათ.

თ-დი მ. ვ. მაჩაბელი ითხოვს შეიტანონ, რომ საჭიროა კრებებს ჰყავდეს თავისი სტენოგრაფი.

ვ. მუსხელიშვილი აღნიშნავს, რომ თავმჯდომარემ გუშინ განაცხადა: თ-დ ჯორჯაძის წინადადება სჯობია (მე-13 პარაგრ.-ზე) დეპუტატთა საკრებულოს წინადადებასო, მაგრამ მან მაინც ამ უკანასკნელს ჩამოუტარა ხმა.

ბევრი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია თ-დ გ. დიასამიძის შეკითხვამ: რა ხასიათისაა ის ხელწერილი, რომელიც ჩვენს წარმომადგენლებს მიუციათ პეტერბურგში იურისტისათვის გასამრჯელოდ 25 ათასის თავდებში. აქ, გასამრჯელოს სახით, „კურტაჟიც“ ხომ არ იმალებაო.

თავმჯდ. თ-დი ბაგრატ.-დავიდ. შინაარსი ამ ხელწერილისა მოგეხსენებათ: ჩვენა გვაქვს აზიურ ბანკში დაგირავებული 400 ათასი მანეთის აქციები. ამ ნიადაგზე დაგვჭირდა გამოცდილ იურისტის რჩევა და მას გასამრჯელოდ მივეცით უკვე ნ ათასი და 20-იც უნდა მივცეთ.

ზ. ავალიშვილი განმარტავს, რომ ეს პირობა თავად-აზნაურობისათვის სასარგებლოა. ეს თანხა მიეცა იურისტს კონსულტაციისათვის. დასამალავი მაინცა და მაინც აქ არაფერია, მაგრამ ჩვენის მხრივ უხერხულობა იქნება იმ მესამე პირის წინაშე, რომელთანაც საქმე გვაქვს. თქვენა ბრძანეთ (გ. დიასამიძეს) იურისტი ვარო და ამ უხერხულობას უნდა გრძნობდეთ.

თ-დ. გ. დიასამიძე ჰკითხულობს, ის იურისტი იმავე დროს არის თუ არა აზიურ ბანკის იურისტ-კონსულტი (აღმოჩნდა რომ არის). მაშასადამე, ერთი მიბრძანეთ, ნუ თუ უხერხულობას არა გრძნობთ, რომ ასეთი პირობით ეკვრით კომერციულ მოწინააღმდეგის იურისტ-კონსულტს?!

თ-დ. მ. ვ. მაჩაბელი განცვიფრებულია იმის გამო, რომ თავაზნაურობისაგან არჩეულ წარმომადგენლებზე ასეთ ეჭვებს გამოსთქვამენ. განა შესაძლებელია, რომ თქვენ, წინამძღოლები იკადრებთ და ვისმე „კურტაჟს“ მიაწვდით! თუ ჩვენი საქმეები წარმომადგენლებს მივანდეთ, უნდა ვენდოთ კიდეც. უამისოდ არასოდეს არ გაკეთდება არავითარი საერთო საქმე. მოუხერხებელია კომერციული საიდუმლოებები ყველა გამოცხადნენ. წარმოიდგინეთ, რა უხერხულ მდგომარეობაში აყენებთ იმ იურისტს! თუ ასე მოვიქეცით, საქმეს იქამდი მივიყვანთ, რომ აღარავინ მოინდომებს ჩვენთან კომერციულ საქმის დაჭერას. მაგრამ რადგან ატყდა ასეთი საოცარი მითქმა-მოთქმა, ბარემ წაგვიკითხეთ ეგ წერილი.

ვილაცის ხმა. თქვენ ორ სკამზე ზიხართ.

თ-დ. მაჩაბელი. უკეთესია ორზე იჯდეთ, ვიდრე სულ არცერთი სკამიც არ გქონდეთ. (ჩუმი ტაში და სიცილი).

თავმჯ. თ-დ. ბაგრატ.-დავ. (გულმოსულობა ეტყობა) უბრძანებს მდივანს წაიკითხოს ხელწერილი. პარტერში ხმაურობა ატყდება: „არ გვინდა, არ გვინდა. წერილი არ წაკითხულა).

კახეთის რკინის-გზის საკითხზე გადავიდნენ.

ბ. ი. ხერხეულიძე (შემოაქვს კრებაში ცოტაოდენი მხიარულება) ბატონებო! თუ ეგ საკითხი ჩვენს ნებაზეა დამოკიდებული, თუ ჩვენ აქ ლაპარაკს გავლენა ექნება მის გაყვანაზე, მერწმუნეთ, ჩვენ, ქართველები, მეოც-და-ათე საუკუნემდე ვილაპარაკებთ და ვერაფერს გადავწყვეტთ. თუ არაა ჩვენგან დამოკიდებული და საკითხი გადაწყვეტილია, აქ არ არის საჭირო ძაზე მსჯელობა.

თავმჯდომარე. ჩვენს გადაწყვეტილებიდან ბევრი რამეა დამოკიდებული.

ბ. ი. ხერხეულიძე. ჰო, მაშ გაიყვანეთ! (გადის. სიცილი).

თ. დ. ჩოლოყაშვილი. მუშაობა მხოლოდ მაშინ შეიძლება დავიწყოთ, როდესაც დაწვრილებითი გეგმა იქნება წარმოდგენილი გზის მიმართულების შესახებ. ჩვენ დავინახეთ, რომ უკანასკნელი მიმართულება, რომელზედაც შევჩერდით, სხვებზე უფრო სასარგებლოა კახეთისათვის. უკანასკნელი გამოკვლევა, რომელიც ახლა თქვენ უნდა დაამტკიცოთ, წარედგინება სამინისტროს და გაზეთებულზე შენებას შეუდგებიან.

ანჯ ანდრონიკაშვილი ჰკითხულობს, შეიძლიან თუ არა თავადაზნაურობას, შესცვალოს გზის მიმართულება, რომ მოინდომოს? აზიურმა ბანკმა, უარი რომ სთქვას თქვენს გეგმაზე, მაშინ რა იზამთ?

თავ. გ. ამირაჯანი ჰკითხულობს რა მდგომარეობაშია ობლიგაციაქციების საქმე.

თავმჯდომარე. რაც უნდა ვილაპარაკოთ, გზის მიმართულებას მაინც ვერ შევცვლით. ყოველ საკითხს თუ ასე გამოუდექით, კრებებს ვერ გავათავებთ. ითხოვს ილაპარაკონ მხოლოდ ჩალაუბნის და პრასიანის უღელტეხილებზე.

კამაზნდაბა ბ. ი. ხერხეულიძე თავ. თავმჯდომარე, მე ბევრი ლაპარაკი არ მიყვარს (იცინიან). უკაცრავად, მე არავის არ ვეკამათები, მე ჩემს აზრს გამოვთქვამ და ნუ მიშლით თორემ... (სიცილი ატყდება).

თავმჯდომარე. სთხოვს წესიერებას ნუ დაარღვევს.

შ. ვ. მაჩაბელი. უპირატესობას აძლევს ჩალაუბნის უღელტეხილს. ეკონომიურის მხრით შირაქის ველი დაუსახლებელი და მწირი ადგილია. შეიძლება იგი გამოცოცხლდეს, მაგრამ საქმე ის არის, რომ იმას ამ ჟამად უკვე ცოცხალი და აყვავებული მხარე უნდა ვანაცვალოთ, თუ პრასიანზე წავა. იგი ამტკიცებს, რომ ქიზიყი არაფერს არა ჰკარგავს ამ გზის ახალი მიმართულებით.

ანჯ. თუმანიშვილი. აცნობს ვრცელ მოხსენებაში კრებას საქმის ვითარებას. ციფრებით ამტკიცებს, რომ გზა წააგებს, თუ პრასიანზე გავა, რადგანაც ქიზიყიდან ტვირთი იმდენი არ ექნება, რამდენსაც ამ უკანასკნელ გზაზე იშოვნის. შირაქის ველი მწირი ადგილია. ტფილისიდან, პირიქით, შეაქვთ ქიზიყში პური და არა იქიდან გამოაქვთ. ეგ სჩანს „კრძალვით ჯერ არს, რასა იგი იქმოდე ქველის საქმესა“. აქ თავ მოყრილია მთელი სამღთო-წერილის მასალა ამ თემაზე და ფსიხოლოგიურად შემუშავებული. ეს სიტყვა მხოლოდ დარიგება არ არის სამწყსოსი. იგი ძლიერი მსჯელობაა ზნეობაზე. იტყვის მქადაგებელი:

„ხოლო შენ რაჟამს თაყვანსასცემდე შევედ საუნჯესა შენსა და დაჰხაშ კარი შენი და ილოციდე მუნ შინა ფარულად. რაიმე არს სიტყვა ესე, ძმანო?—არა იტყვის სენაკსა, არცა კარსა ძელისასა, არამედ იტყვის ესრეთ: შევედ გულსა და დაჰხაშ პირი შენი და დაადუმენ ბაგენი შენნი და ილოცავდე გულსაშინა შენსა ფარულად“.

მეოთხე ქადაგება განმარტავს იგავს „ასთა მათ ცხოვართათვის“. მქადაგებელი მოგვითხრობს იგავს და მისტიურად სხნის მას:

„ცხოვარნი ასნი მთავარ-ანგელოსნი იყვნეს ცათა შინა. ერთი იგი მეასე გარდამოვარდა ზეცით ქვეყანად დასითურთ თვისით ურჩობითა და იქმნა იგი ეშმა. და ღმერთმან შექმნა ნათესავი კაცთა, რათამცა აღავსო დაკლებული ადგილი ცათა შინა ნათესავითა კაცთაითა“.—

„ეკავ. კალენდარიდან“, სახელმწიფო გადასახადების ანგარიშებიდან და სხვა. მესამე წელიწადია ვაკვირდები ამ ადგილებს და ერთი ხორბლით დატვირთული ურემი არ მინახავს ქიზიყიდან,—სულ იქით მიაქვთ. ტეხნიკურის მხრივაც თ-დ თუმანიშვილი უპირატესობას ჩალაუბანს აძლევს. რაც შეეხება შტოს გაგრძელებას 8 ვერსტზე ხირსამდე, ან ხუთ ვერსზეღაც საეჭვოდ მიაჩნია, რადგანაც ამის თაობაზე შუამდგომლობა სამინისტროში უნდა აღიძრას და საყურადღებო მოსაზრებებიც უნდა იქნენ წამოყენებულნი მისი საჭიროების დასამტკიცებლად.

ნასიძე. ბევრი ილაპარაკა საკითხის ისტორიაზე. ამტკიცებს, რომ უკანასკნელ მიმართულებას ძლიერ ბევრი ზარალი მოაქვს ქიზიყისათვის, რადგანაც ძლიერ შორს სტოვებსო. შირაქის ველი დასახლებულია არა სამი თვით, როგორც ბ-ნმა მაჩაბელმა ბრძანა, არამედ მთელი 9 თვე და იქ ახლა 148 ბინებია (ხუტორი). მას უშველელი ადგილიც უჭირავს, თითქმის 164 ათასი დესეტინაზე მეტი 4 ურემიც რომ ვიანგარიშოთ უკანასკნელი 13—14 მილიონი ფუთი თივა იქვე დარჩება გამოუტანელი. ამტკიცებს, რომ კახეთში პური ქიზიყიდან შეაქვთ. შირაქში არის ნავთი, რომლითაც მთელი ის მხარე და სიღნაღიც სარგებლობს და სხვა. თუ ჩვენს თავადაზნაურობას აქვს რამე უფლება, თუ როგორც თ-დი ჩოლოყაშვილი გვარწმუნებს და წინასწარმეტყველობს იგი ახლაც არის და მომავალშიაც დარჩება გზის პატრონად, მაშ, ჩვენ კი არ უნდა ვეხვეწოთ, შუამდგომლობა კი არ უნდა აღვძრათ ამ ჩვენი აზიურ ბანკის „მოიჯარადრეთ“ (ჩოლოყაშვილის სიტყვით) წინაშე, არაამედ უბრძანოთ, მოვითხოვოთ, რომ გზა იქით გაიყვანოს, საითაც სასარგებლოა ამ კუთხისათვის. შეიძლება კომერციულის მხრივ ეგ მიმართულება სასარგებლო იყოს, მაგრამ პრასიანზე იყო უწინ დამტკიცებული და ხელმწიფიდან ნაბრძანები.

ს. ჯორჯაძე ვრცლად ეხება საკითხს და მომხრეა პრასიანზე გზის მიმართულებისა. წინადადებას იძლევა ხირსამდე მაინც გაგრძელდეს გზის შტო.

ი. ზ. ანდრონიკაშვილი ქებით იხსენიებს თუმანიშვილის მოხსენებას, მაგრამ შემდეგ თითქმის ყველა მუხლს არჩევს. თუმცა ჩალაუბნის მიმართულება 14 ვერსით მოკლეა პრასიანისაზე და მილიონით ნაკლებიც დაჯდება, მაგრამ ეს მილიონი ისევ მალე გაქრება თუ მხედველობაში მივიღებთ ძეტი ხიდების საჭიროებ.ს. ამ გზაზე უფრო მეტი დამუშავებული და ვენახიანი ადგილები უნდა გაიჩეხოს. ეს სადამე მათი შეძენაც მეტი დაჯდება. ხირსამდე გზის გაგრძელების იმედი არა აქვს. შირაქის ველზედაც სხვა აზრისაა ვიდრე თუმანიშვილი.

ჩოლოყაშვილი ითხოვს ნება მიეცეს პასუხი მისცეს თ-დ. ამირაჯიბს ობლიგაციების შესახებ, მაგრამ თავმჯდომარე ნებას არ აძლევს.

შემდეგ ესეც იცავს და ამტკიცებს უკანასკნელ მიმართულების უმჯობესობას.

დასასრულ კრებამ მიიღო ჩალაუბნის უღელტეხილის მიმართულება და უნდა აღიძრას შუამდგომლობა საქობოდან ხირსამდე გაგრძელდეს გზა.

ჩალაუბნის მომხრე აღმოჩნდა 54 კაცი, პრასიანისა—3.

კრება გადაიდო 16 ივნისის საღამოსთვის.

უნივერსიტეტი ტფილისში

უკანასკნელ ხანს სატახტო გაზეთებმა დიდი ყურადღება მიაქციეს ტფილისში უნივერსიტეტის გახსნის საკითხს. თუ შავ-რაზმული პრესა ერთხმად თხოულობდა ამ საკითხის უარყოფით გადაჭრას, სამაგიეროდ რუსეთის პროგრესიული პრესა ერთსულოვნად უერთდებოდა ამიერკავკასიის სურვილს ტფილისში უნივერსიტეტის გახსნისას.

აქ „რუსსკია ვედომოსტი“-დან შემოკლებით მოგვყავს ნ. სპერანსკის წერილი ტფილისში დაუყოვნებლივ უნივერსიტეტის გახსნის საჭიროების თაობაზე:

„უნივერსიტეტი ტფილისში... ეს საქმე რადაც განუხორციელებელ ცნებად გადაიქცა. აგერ მეოთხე ათეული წელიწადია, რაც ამიერკავკასია თავის დედა ქალაქში უნივერსიტეტის გახსნაზე შუამდგომლობს. პირველი შუამდგომლობა აღძრულ იქმნა ჯერ კიდევ 1880 წელს, ალექსანდრე მეორის 25 წლის მეფობის იუბილეის დროს. შუამდგომლობანი ხელ-ახლა აღძრულ იქმნა 1894 და 1897 წლებში, შემდეგ კი 1900 წელს, ტფილისში რუსეთის მმართველობის გამეფების ასის წლის იუბილეის გამო და 1906 წელს, როდესაც კავკასიაში რევოლუციურმა მოძრაობამ იფეთქა. 1911 წელს შუამდგომლობის ამღვძვრელნი ჯერ კიდევ გამოურკვევლად სდგანან ტფილისში უნივერსიტეტის „ყოფნა თუ არ ყოფნის“ საკითხის წინაშე.

წინად ამ საკითხის სასურველად გადაწყვეტას წინ ედგებოდა ქვეყანა. ედელი წარწერით „მმართველობის წესს არ შეეფერება... სეპარატიზმი“.. ახლა ასე აღარ არის. პირიქით თვით მინისტრები ხმა მაღლა ამბობენ, ჩვენ მომხრე ვართ ტფილისში უნივერსიტეტის გახსნისა.

ბიბლიოგრაფია

(იოანე ბოლნელ ეპისკოპოსის ქადაგებანი. საეკლესიო მუზეუმის გამოცემა № 14).

ამ წიგნს უღძვის წინასიტყვაობა, რომელშიაც ბ-ნ მოსე ჯანაშვილს მოუთავსებია ცნობები იოანე ბოლნელზე, მის შრომაზე და ბოლნისის საეპისკოპოზე. ცნობები ღირსშესანიშნავია და საყურადღებო. თითონ კრებულში მოთავსებულია იოანე ბოლნელის ათი ქადაგება, რომელთაგან ერთი დაუთავებელია: ბოლო ვერ უპოვიათ:

შარგელი ქადაგება:

„დღესა ხორცთა აღებისასა“, ესე იწყობა: სიწმინდისა თანაზდილნო და სიმართლისა მოწაფენო და ქრისტეს საიდუმლოთა ზიარნო, ისმინეთ სიტყვათა ამათ, რომელთა მე მიგითხრობთ თქვენ, და გულისხმა ჰყავთ, საყვარელნო“.

მქადაგებელი მიუთხრობს აქ პირველ მსოფლიო კრებაზე და მის დადგენილებაზე დიდმარხვის და პასექის შესახებ. ცნობები მოკლედ და საკვლებით არის მოყვანილი. ამ ისტორიულ მოთხრობას მქადაგებელი შიგა და შიგ დასძენს თაყის საკუთარ მოსაზრებას, გრძნობას, შედარებას, თუ სურათს. ქადაგება თავდება ხოტბით მარხვისადმი:

„მარხვაი გვირგვინი წმინდათა მოწამეთაი, გზაი სასუფეველისაი, კიბეი ზეცად აღმყვანებელი. მუცელი მაძღარი, ვითარცა ნავი დამძიმებული, ადვილად დაინთქმის“.

ეს სიტყვა ქადაგებაც არის და ისტორიული გაკვეთილიც, გრძნობასაც აღაგზნებს, მომქმედ ნებასაც მიჰმართავს, გონებასაც განსაზღვრულ ცოდნას აწვდის და განავითარებს.

მეოთხე ქადაგებაში „დედაკაცისა მისთვის, რომელ სცხო ნელსაცხებელი“—მქერმეტყველი გვამცნობს დოგმატს განხორციელების შესახებ და აღნიშნავს იმ მოვალეობას, რომელიც დასდო ქრისტიანს ამ საიდუმლო მოქმედებამ ღვთაებისა. „ქედან ლოგიკურად გადადის თვით მოთხრობაზე და სახარებაში მოყვანილ ამბავს დაურთობს ფსიხოლოგიურ ანალიზს: გვიხატავს მეძავის სულის კვეთებას, როდესაც იგი ცრემლით აღბობდა იესოს ფერხთ და წარხოცდა მათ თმითა თვისითა:

„შთახედდა იგი გულსაშინა და ასწონდა, ვითარცა სასწორითა, საქმეთა და განიცდიდა წიდოვნებასა თვისთა ცოდვათასა. და იტყოდა გულსა შინა თვისსა: ვითარ მივიდე უკვდავისა მის მეუფისა მე საწყალობელი?! ვითარ მივხედო თვალითა ჩემითა მსასჯულსა მას?! ვითარ შევეხო მაცხოვარსა მე სავსე ესე არაწმიდებითა?! ვითარ თაყვანისვცე ძესა ღვთისასა მე არაღირსმა?! არამედ მასმიეს მე მისი კაცთმოყვარება, სახიერება, მაცნობიეს მისი სულგრძელობაი, მოწყალებაი, მოთმინებაი, სიტკბოებაი; მასმიეს, ვითარ იგი იტყვის: მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვრალნი და ტვირთმძიმენი და მე განგისვენო თქვენ, რომელთაგანი ერთი ესე მე ვარ დამაშვრალი ცოდვითა და ტვირთმძიმეი ურჯულოებითა; წიგნიცა იტყვის მისთვის: ლერწამი შემუსვრილი არა განტეხოს, რომელთაგანი ერთი ესე მე ვარ შემუსვრილი და განტეხილი არაწმიდებითა ჩემითა. მივიდე და ვეევედრო მას, ვითარცა გულით მეცნიერსა ღმერთსა და მან გულისხმა ჰყოს, რაი იგი სწადის სულსა“.

მესამე ქადაგება შემდეგ თემაზეა:

„კაცი, რომელი გარდამოვიდოდა იერუსალიმს იერიქოთ, იყო ადამი რომელი ვიდოდა სამოთხესა შინა, ავაზაკნი იგი ეშმაკნი იყვნეს, ხოლო სამარიტელი არს შობილი მარიამისაგან“.

და ეს პარალელი მშვენივრად აქვს ბოლომდინ გატარებული.

მეშვიდე ქადაგებაში „მდიდრისა თვის და ლაზარესა“ მქერმეტყველი მსჯელობს თემაზე:

„ძირი ყოვლისა უკეთურებისა არს ვერცხლის მოყვარეობაი“.—

საზოგადოდ მსჯელობისა და განმარტების შემდეგ მოგვითხრობს თვით იგავს და რისხვით მიჰმართამს მდიდარს:—

„რაისათვის ტაბლაი შენი სავსე არს პურითა, ჰოი მდიდარო, და ზეგარდაიდების, და ლაზარეს სწადიან ნაბიჯევისაგან ტაბლისა შენისა და არა ეც მას? და ოდესცა ესე არა ჰყავ, ძალნეგე შენნი რაისათვის განუტევე მა ზედა, რათა მოსჭამნენ ხორცთა მისთა? იგინი ხოლო თუმცა დაგეყენებიეს მისგან! აწ იხილე სული შენი რა უყო მას მსაჯულმან სიმართლესამან“.

და ბოლოს დაასკვნის დაფიქრებით: „არა სიკვდილსა მისსა წარიღოს მან ყოველი, არცა შთაჰყვეს დიდებაი სახლისა მისისა მისთანა“.

მეერვე ქადაგების თემა არის ლაზარეს მკვდრეთით აღდგინება და ლ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საო, მხოლოდ საქმე ის არის, რომ უმაღლეს სასწავლებელს სხვა ქალაქებიც თხოულობენ და არ ვიცით, უპირატესობა ვის მივსცეთო.

ამ შემთხვევაში საჭიროა გადაჭრილ იქმნას ის საკითხი, თავის დახარჯულ ფულს ტფილისის უნივერსიტეტი უფრო ადრე დაიბრუნებს, თუ როსტოვისა და ნიჟნი-ნოვგოროდისა.

ყოველი უნივერსიტეტი არის სამეცნიერო და სასწავლო დაწესებულება. პირველად ვიკითხოთ: რამდენად უფლება გვაქვს იმედი ვიქონიოთ, ვიფიქროთ, რომ ტფილისის უნივერსიტეტი მეცნიერების ერთ თვალსაჩენ აკვნად ცარდაიქცევა?

აქ ნებას მივსცემ ჩემს თავს ორი მაგალითი მოვიყვანო. იმ დროს, როდესაც ამიერ-კავკასიის უნივერსიტეტის საკითხი მეორედ იქმნა აღძრული, მე მომიხდა ბაასი კიევის ახლანდელ პროფესორ ნ. ი. ანდრუსოვთან, რომელიც მაშინ თავის სპეციალურ საგან გეოლოგიაში პროფესორის ხარისხის მისაღებად ემზადებოდა. იმან სურვილი გამოსთქვა, მე პეტერბურგში-მინდა დავმკვიდრდე, რადგან ჩემის მუშაობისთვის სხვაგან არსად არ არის სერიოზული სამეცნიერო ნიადაგი ან მოწყობილობაო. „კარგი იქნება—დაუმატა მან—თუ ტფილისში მაინც გახსნეს უნივერსიტეტი“. — „იქ რაღა სამეცნიერო მასალაა?“— „მთელი კავკასია... გეოლოგისთვის უკეთესი ადგილი სად იქნება?“

მეორედ ბაასი მქონდა ბერლინის გამოჩენილ პროფესორ რ. გეიმონსთან, რომელსაც დიდი სამსახური მიუძღვის ბიოლოგიურ საკითხების მეცნიერულად შემუშავებაში. მაშინ იგი ბერლინში პრივატ-დოცენტად იყო. გეიმონს ცოლად ჰყავს რუსის ქალი-შვილი განსვენებულ პროფესორ ა. ი. ჩუპროვისა. მე მას ბუმრობით უთხარ: თქვენ გეკუთვნით, რომ ცოლის გულისთვის რუსეთში გადასახლდეთ მეთქი. „მერე რა,—მითხრა მან სერიოზულად—მეუარს არ ვიტყოდი, ტფილისის საბუნების-მეტყველო და საისტორიო მუზეუმის გამგედ ვყოფილიყავი“.— „როგორ? ის რა მუზეუმია ბერლინის მუზეუმებთან შედარებით? თქვენ ხომ აქაც დაიჭერთ ერთს დიდს ადგილს რომელიმე საუკეთესო უნივერსიტეტში?“, — „ეგ მართალია, მაგრამ ჩემთვის, როგორც დამოუკიდებელ მკვლევარისათვის, კავკასიას თავის ბუნებით დიდი მომზიდველი ძალა აქვს“.

დარწმუნებული ვარ, ანკეტა რომ მოვახდინოთ, ასეთსავე აზრს გავიგონებთ სხვებისაგანაც. ეს საბუნების-მეტყველო ნაწილზე.

ახლა გადავიდეთ იურიდიულ და ისტორიულ-ფილოლოგიურ ფაკულტეტებზე. განა ეს ფაკულტეტები ტფილისის უნივერსიტეტში ცოტა სამსახურს გაუწევს მეცნიერებას? განა კავკასია საუკეთესო საუნჯეს არ წარმოადგენს ლინგვისტისთვისა, იურისტისა და პოლიტიკურ და სოციალურ დამოკიდებულებათა ისტორიკოსისთვისაცა? იქ, თითქოს მუზეუმში თავმოყრილი ნიმუშები სხვა დასხვა საზოგადოებრივ წესებისა განა ინტერესს არ იწვევენ ყველა იმ კაცში, რომელიც სოციალურ საკითხების გამორკვევას მისდევს ან თანამედროვე ცხოვრებაში, ან ისტორიაში? დიდხანს არ იყო კავკასიაში მ. მ. კოვალევსკი, მაგრამ ბევრი და საგულისხმო მასალა კი შეჰკრიბა დასავლეთის ფეოდალიზმის გამოსარკვევად. რაღა იქნება მაშინ, თუ მეცნიერი კავკასიაში დიდხანს დარჩება და სისტემატიურად და დაწვრილებით შეისწავლის ადგილობრივ ბუნებას?

არა, უნივერსიტეტი ტფილისში საჭიროა და აუცილებელი.

წერილი სამტრედიიდან

ამ მოკლე ხანში დ. სამტრედიის ორკლასიან სასწავლებლის დარბაზში გაიმართა წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წლიური კრება.

კრებამ განიხილა და დაამტკიცა გასული წლის ხარჯთ-აღრიცხვა და აირჩია ახალი გამგეობა.

სამწუხაროდ კრების დასაწყისს ვერ მივასწარი; ხოლო როცა შიგ შევედი უნდა გამოგიტყდეთ, განცვიფრდი. კრებაზე ასამდე კაცი იყო (ერთი თუ ორი ქალიც), ვიფიქრე—გვეშველა, თუ ასე გულმოდგინედ ეკიდებიან საქმეს, რომ 100 ნამდვილი წევრი ესწრება წლიურ კრებას, მომავალი ისე საეჭვო და საფიქრებელი აღარ ყოფილა მეთქი; მაგრამ, სამწუხაროდ, ნაჩქარევი გამოდგა ჩემი დაიმედიანება და აღფრთოვანება. 10 წუთის შემდეგ ხალხმა ნელ-ნელა იწყო გასვლა და შუა კრებაზე ძლივს 20 კაცი ვიქნებოდით; როცა ამ სურათს შევხედე „გოროდნიჩის“ (გოგოლის „რევიზორიდან“) სიზმარი გამახსენდა ვირთაგვების შესახებ: „пришли, понюхали и ушли“...

საშინლად გამიკვირდა, ვიფიქრე, თუ არ ეინტერესებოდათ რას მოდიოდნენ ამ კრებაზე, და თუ მოვიდნენ, რატომ არ დარჩნენ მეთქი. ბოლოს გავიგე რაშიაც იყო საქმე: თურმე იმავე დროისათვის „საურთიერთო ნდობის საზოგადოების“ დამაარსებელთა კრება იყო დანიშნული, იმავე სკოლის მეორე განყოფილებაში, მაგრამ რადგან მათი კრება დროებით გადაიდვა, ისინიც დარჩნენ და „წერა-კითხვის გამავრ. საზოგ.-ის“ კრებაზე შევიდნენ, იფიქრეს: რა გვეხარჯება, მოდი ამასაც კბილი გავუსინჯოთ.

ისინიც დაჯდნენ, ერთხანს ყურიც უგდეს, კამათი და ლაპარაკი კრების გახსნიდანვე წლიურ ანგარიშის დამტკიცების ირგვლივ ტრიალებდა, და დამეთანხმება მკითხველი—აქ კი არაფერი საინტერესო და მიმზიდველი არაა კერძო პირთათვის, პასიურ ელემენტისათვის და მანაც მოიწყინა, ათვალიერა თავმჯდომარის ზარი, შემდეგ ჭერი, მის ყურში სულ „შემოვიდა—დაიხარჯა“ გაიმოდა, მასაც მობეზრდა, ძილი მოერია, იფიქრა—აქ ჩამეძინება და სირცხვილს ვჭამო და მშვიდობიანად გავიდა გარედ.

ამრიგად, უბრალო მოუფიქრებლობის გამო, კრების ინიციატორებმა დაჭკარგეს ამდენი კაცი, რომლებიდანაც შესაძლო იყო ნახევარის მაინც წევრად ჩარიცხვა.

ასეთი შემთხვევები ძალიან ძვირად წარმოუდგება ხოლმე საზოგადოების გამგეობას და თუ ყოველთვის ხელიდან გაუშვა, ეს დიდი დანაშაული იქნება.

მით უმეტეს ეხლა, ასეთ დროს, როცა შეიძლებოდა მოხსენების სახით ფართო აგიტაციის გაწევა, ახსნა განმარტება იმისა, თუ რა არის ეს საზოგადოება, რა ნიადაგზეა იგი აღმოცენებული, რა მნიშვნელობა აქვს მას საზოგადოდ, კერძოდ ქართველებისათვის და სხვა.

ყველა ეს უტყუარ სარგებლობას მოიტანდა და საჭირო იყო, არა თუ მარტო არა წევრებისათვის, არამედ წევრებისათვისაც კი.

ბევრმა არც კი იცოდა, რომ ამ მოკლე ხანში ტფილისში მოხდა საერთო კრება „წ.-კ. გამავრც. საზოგადოებისა და თუ ეს იცოდა ზოგიერთმა, ბევრმა სრულიად არ იცოდა, რა იყო ამ საერთო კრების მიზანი, რა შეიტანეს ახალი და ასეთები.

განა არ საჭიროებდა მოკლედ მაინც განემარტა ვისმეს იმ კამათის შინაარსი, რომელიც გამოიწვია საწევრო გადასახადის შემცირებამ, იეხსნა თუ რითი ხელმძღვანელობდა ეს ჯგუფი. სცნო, თუ არა კრებამ საჭიროდ საზოგადოება უფრო მასთვის დაეახლოებინა და რა საშუალებას მიმართა საამისოდ?..

არც ერთი სიტყვა ამის შესახებ...

შემდეგ ახალი გამგეობის არჩევნები: გაშავება, გათეთრება... და გათავდა, არც ახალმა გამგეობამ სცნო საჭიროდ ზედმეტი სიტყვის დახარჯვა.

ნეტავ სხვა დროს მაინც უფრთხილდებოდნენ ასე ამ სიტყვებს, მაშინ ხომ სამუდამოდ გაჭრებოდა ქართული მითქმა-მოთქმა და ჰორიკანობა, რომელმაც არა ერთსა და ორს კარგ და პატიოსან მოღვაწეს აუცრუვა საქმეზე გული.

ყველა ამის შემდეგ, თითქოს საქმე მოათავესო, კრება დახურულად გამოაცხადეს, თითქოს აქ არაფერიაო და ყოველთვის, როცა კი მოგვესურვება, შევიძლებთ ამდენი ადამიანის ხელახლა შეკრებას.

ერთი კარგად დაკვირვებოდა გამგეობა საზოგადოების წევრებს, კარგად ჩაეხედა მის გულში, აი რას ამოიკითხავდა: „მაღე გაათავეთ, რაცხა საბრანიაა, ათასი საქმე მაქვს, მაგას ხომ ვერ მივაჩერდები, ქვეყანას ვატყვილებთ, სხვა არაფერი, მაშ რაა, საღამოდან შემოვიდა, კიდევ შემოვიდა, დაიხარჯა, კიდევ დაიხარჯა, ეშმაკმა იცის მაგათი ანგარიში, რას გაუგებ, მეტყვით თითს ავსწევ, სხვა რა გინდათ...“

ასე გამოდის, თითქოს საზოგადოება არსებობდეს საღამოს გამართვისათვის და ხარჯთ-აღრიცხვის შედგენისათვის და არა ეკანასკნელნი პირველისათვის, თითქოს კრებაზე მიტომ ესწრებიან, რომ თავის დროზე წესიერად ხელი აწიონ, წევრებად იმიტომ ირიცხებიან, რომ წლიურად 3 მან. ახდევინონ და შემდეგ რაღაც „ბუნდოვანი შჩოტი“ მისცენ... აი რას ფიქრობდა თითქოს ეული წევრი, ნაწილი მაინც. ეხლა აღარ მკითხავთ, რას ფიქრობდა მეორე ჯგუფი, რომელიც შემთხვევით დაესწრო კრებას!?..

ესენი ურწმუნო თომასავით გამოიყურებოდნენ და მათ ივალებში ნათლად გამოსჭვიოდა: „გაცანით, შვილოსა, ვინცა ბრძანდებითო, კომენდიანტიკობაა, ფულის მახეა და სხვა არაფერიო. ნუ ფიქრობთ, ჩვენ მაგაში ასე ადვილად არ გავებმებითო, იკითხონ მათ, ვინც შიგ არიან, ერთხელვე გამოგიჭორიათ და ეხლა ჩამოშორების რცხვენიათ, ვაი თუ გაზეთში გამწერონო“...

ქართველი ხალხი კარგა ხანია გაჭირვებაშია ჩაბმული, საითაც ფეხი გადასდგა, მოსტყუვდა, საითაც გაიქცა, იქედ წაიქცა, და, განა, ასე ადვილად გამოგყვება, გამოცდილებამ სიფრთხილე ასწავლა, იგი ასჯერ გაზომავს და ერთხელ გასჭრის და თუ გაუზომავად მოუჭერი, კარგიც რომ იყოს არ უნდა, ცუდი ჭვონია.

ჩვენს „მოღვაწეებს“ უნდა კარგად სცოდნოდათ, თუ ვისთან ქონდათ საქმე... აკაკი პაპავა.

ხონელსა ზორის

გაზაფხულ-გაზაფხულისას ხონს გამოცოცხლება ეტყობა. ამ მოკლე ხანში მრავალი წარმოდგენები გაიმართა. ერთხელ ზარდალიშვილმა და შოთაძის ქალმა გამართა წარმოდგენა, ერთხელ ვ. ბალანჩივაძემ და ორჯელაც ქუთ. დრამ. დასის მსახიობებმა. ხალხი ყოველთვის საკმაო დაესწრო. წარმოდგენების სეზონის გახსნის დროც მოახლოვდა. სეზონი 11 ივნისს იწყება, სდგამენ ხონელებისათვის ახალ პიესას: „სიმახინჯეს“ და „დარისპანის გასაჭირს“. წარმოდგენაში მონაწილეობას ღებულობენ: ქ.ქ. ნ. ჯავახიშვილი, თ. გოგოლაშვილი, შოთაძე, ნ. ლოლობერიძე, ბ. ბ. ვ. შალიკაშვილი, ზარდალიშვილი და უალამბეგიშვილი. ამათ გარდა ამ საღამოს წვრილ როლებს ითამაშებენ ადგილობრივი სცენის მოყვარენი. როგორც ხედავთ, ხონის სცენაზე სათამაშოდ 7 მოწვეული მსახიობი გამოყავს სათეატრო სექციას. ამათში ოთხი თვიურად დაქირავებულია და სამიც საგასტროლოდ არის მოწვეული. მეტად სასიამოვნო მოვლენაა, რომ პროვინციაში თეატრს საშუალება ეძლევა 7 მსახიობი მოიწვიოს ერთ საღამოს წარმოდგენაში მონაწილეობის მისაღებად.

მაღალი.

წერილი დასავლეთ საქართველოდან

დასავლეთ საქართველოს მცხოვრებელთა მდგომარეობა არასანუგეშოა. გლეხკაცობის ეკონომიური მხარე თანდათან ქვეითდება. მრეწველობის კრიზისმა ბევრი მუშა ხელი მორეკა დასავლეთ საქართველოს დაბა-სოფლებში. ამათ მიწის მუშაობას მიჰყვეს ხელი. მიწას კი თანდათან სინოყიერე წაერთვა, გამოიფიტა. ეხლა მიწა იმის ნახევარსაც კი არ იძლევა, რამდენსაც იძლევოდა ამ 10—15 წლის წინედ. მეურნეობა დაგვიქვეითდა. ასეთი ჩამორჩენა გლეხკაცობისა სამეურნეო საქმეში მეტად სამწუხაროა. ხალხის გაჭირვებას ხელს უწყობს ბუნების სტიქიური მოვლენანიც. წრეევანდელმა ზამთარმა დიდი ზარალი მიაყენა ადგილობრივ მცხოვრებლებს. ამ სასტიკ ზამთრიანობისას ზოგ ალაგას საქონელი სიმშილით დაიხოცა, ზოგან სახლები დაიქცა და ზოგან ადამიანიც იმსხვერპლა. მაშინ თითქოს ხალხის გაჭირვებას ყურადღება მივაქციეთ, ვიწყეთ გაზეთებში წერა—დავეხმაროთ ჩვენს მოძმეებსო, მაგრამ ცარიელი სიტყვების რახა-რუხით წინად როდის გაკეთებულა საქმე, რომ ეხლა გაკეთებულიყო.

ამ ჟამად დასავლეთ საქართველოში გვალვებია, რის გამოც ბევრი უანები დაუმუშავებელი რჩება. ჩვენი ხალხი იმდენად ღარიბია გონებრივი განვითარების მხრივ, რომ გვალვებსაც კი ვერ შებრძოლებია. მართალია ზოგიერთ საზოგადოებაში გვალვებთან საბრძოლველად არხები გაიყვანეს, მაგრამ საქმის რიგიანად მოუწყობლობის გამო ვერც ამ არხებით სარგებლობს ხალხი.

რა აყენებს გლეხ-კაცობას ამ მდგომარეობაში? რისთვისაა, რომ თავი ვერ დაუხწევია ასეთ მდგომარეობიდან?

აი კითხვები, რომლებიც ძალა-უნებურად ებადება ადამიანს. უვიც ხალხის ხელში მეურნეობას განვითარება არ შეუძლიან. უვიცი რომ არ იყვეს, ჩვენი ხალხი დღეს ისეთი მდგომარეობაშია, რომ მაინც ვერასფერს გახდება, ეკონომიური კრიზისი მას გასაქანს არ აძლევს, თავის თავზე მზრუნველობის უნარს ართმევს და თვით-მოქმედებას უკარგავს.

ჩვენ გულზე ხელი დაგვიკრეფია და გულგრილად ვუყურებთ ხალხის ამგვარ მდგომარეობას. არა ვცდილობთ, რომ ხალხს გაჭირვება შევუმსუბუქოთ. ამ უკანასკნელ ხანებში ყველაფერს შევეჩვიეთ, ყველაფერს გულგრილად ვხვდებით. განა ჩვენი ინტელიგენციის მოვალეობა არ არის, რომ ხალხის კეთილ-დღეობაზე იზრუნოს.

როგორ ვიმოქმედოდ, რომ ხალხს დავეხმაროთ? ამ კითხვაზე შემდეგ ვიტყვით ორიოდე სიტყვას.

ეზერი.

მოწვერილი ამგები

სოფ. მეჯვრისხევი (კორის მაზრა). რაგორც ეარ ერთხელ ეოფილა ალნიშნული, ეს სოფელი მთელი ამ კუთხის სასდგომიტგეში და სასმინისტრატიო ცენტრია, მაკრამ, წინსწარ ეარაფერში ეტეობა. მთელი ეს კუთხე სიგრძე-სიგანით 30-40 ვერსზე კაჭიმული, ოცდა-ათი ათასამდე სული მცხოვრებლებით, სრულიად მოკლებულია უეგზეკეარ კულტურულ დაწესებულებებს. მთელ კუთხისთვის მხოლოდ ს. მეჯვრისხევში არსებობს ერთად-ერთი ორკლასიანი სასწავლებელი, რომელიც, რასკვირველია, ვერ აკმაყოფილებს მცხოვრებთა მოთხოვნილებას სწავლა-განათლების მხრივ და მოზარდ-თაობის დიდი უმრავლესობა სიბნელეში რჩება.

კორ-ცხინვალს ახლო ექიმი არ მოიპოვება. იქიდან კი ექიმის მოწვევა 10-20 მან. უჯდება ავადმყოფს, რომელის შემძლე დღეანდელ კალტაკებულ სოფლებში იშვიათია. ამიტომ მცხოვრებები ძალა-უნებურად მკითხავ-ექიმებაშეობის მსხვერშლნი ხდებიან.

მეჯვრისხევის ნაწილს ეს მეხუთე წელიწადია თავის საკუთარი მასამართლე დაუნიშნეს, მაკრამ მოსამართლეც კორში ცხოვრობს და სასამართლოც იქ აქვს.

ჩვენი კუთხის მომრიგებელი შუამავალიც კორში სცხოვრობს.

სოფლისტა განუოფილება ერთი უსაჭიროესი დაწესებულებათაგანია ჩვენთვის, მაკრამ არც ეს გვაქვს.

ამნაირად, ჩვენი კუთხის მკვიდრნი იძულებულნი არიან, სულ ბატარა რამ საქმისთვის სასამართლოში, შუამავალთან თუ ფოსტაში ორი-სამი დღე ჭკარგონ კორ-მეჯვრისხევ შუა სიარულში.

მაკრამ ყველაზე უმთავრესი ნაკლულევანება ჩვენისა და აგრეთვე ბევრი ამ კუთხის სოფლებისა სუფთა სასმელი წყალის უქონლობა გახდავთ. ამ ნაკლულევანების წყალობით შარშან ხოლერამ დიდი ზიანი მიაყენა განსაკუთრებით სოფ. მეჯვრისხევს. სულ ორის კვირის განმავლობაში 120-მდის სული იმსხვერპლა ამ უდმობელმა სენმა. ეკვლა ეს იმიტომ ადვნიშნეთ, რომ, რაგორც კალმოკვეტეს, ამ მოკლე ხანში სოფელს ესტუმრება ბ-ნი გუბერნატორი, რომელიც შეეხვედა, ეეურადღებად ეარ დასტოვებს სოფლის გაჭირვებას, თუ კი საჭირო შუამდგომლობის ალძვრა მოახერხა სოფელმა ბ-ნ გუბერნატორის წინაშე. ჩვენის აზრით, ამ ეამად საერთოდ ამ კუთხისთვის საუცალებლად საჭირო ს. მეჯვრისხევში:

1) ოთხ-კლასიანი სამოქალაქო სასწავლებლის გახსნა სამეურნეო განუოფილებით იმ სამოქალაქო სასწავლებლთა რიცხვიდან, რომელნიც უნდა გახსნილიყვნენ ამ ბოლოს ხანებში.

2) ექიმი ერთ-ერთ ადგილას, ან ორ-ორ ექიმი ერთ-ერთ ადგილას, ან ექიმ-ფელდშერი.

3) ბანკი ან ბანკირი.

4) ფოსტა.

5) ერთ-ერთ ადგილას ბაზარი.

6) ერთ-ერთ ადგილას ეკლესია.

7) ერთ-ერთ ადგილას ბანაკი.

8) ერთ-ერთ ადგილას ბოსტანი.

9) ერთ-ერთ ადგილას ბალი.

10) ერთ-ერთ ადგილას ბაღი.

11) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი.

12) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი.

13) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი.

14) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი.

15) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია.

16) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი.

17) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი.

18) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა.

19) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი.

20) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი.

21) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი.

22) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი.

23) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი.

24) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი.

25) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი.

26) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია.

27) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი.

28) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი.

29) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა.

30) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი.

31) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი.

32) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი.

33) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი.

34) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი.

35) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი.

36) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი.

37) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია.

38) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი.

39) ერთ-ერთ ადგილას ბალიანი ბაღი ბოსტანი ბანაკი ეკლესია ბაზარი ბანკი ფოსტა ექიმი ბანკირი ბანაკი

სნან მიმდინარე წლის სექტემბრიდან კავკასიის სხვადასხვა დაბა-ქალაქებში სახელმწიფო ხარჯით.

2) სასოფლო ქსენონი ექიმ-ფერშლებით.

3) მოსამართლისა და შიმრიგებელ-შუამავლის აქ ყოფნა.

4) სოფლისტო განყოფილება.

კერძოდ შეჯერისუფლისთვის კი სასოფლო-სამეურნეო თარხიდან სესხის აღება წელის მიღის გამოსაყენანად. სასურველია, თუ სოფელი ვერ მოახერხებს ამ კითხვებზე საჭირო შუამდგომლობის აღძრას, აღგილობრივმა ადმინისტრაციამ მაინც მიაქციოს ყურადღება და ჯეროვანი შუამდგომლობა აღძრას ბ-ნი გუბერნატორის წინაშე.

სოფ. ბენდერში ამ ორის დღის წინად მთელი რიტა ჯარი იქმნა კამოგზავნილი აღგილობრივ მკვიდრთა კამოსარეკად და მამულის პატრონებისთვინ ჩასაბარებლად. როგორც კაღმოგზავნეს ეხლა ხაზინის წარმომადგენელს დავა კანუცხადებია ამ მამულზე, რა მიზეზითაც მამულის ჩაბარება კადიდა და ჯარი უკვე დაბრუნდა უკან. ზოგი ჭირი მარგებულია, სწორედ ამაზე ითქმის. ხაზინის წარმომადგენელს, რომ დავა არ კანეცხადებინა დღეს 30 ოჯახი ცის ქვეშ ულუკმა-პურად რჩებოდა. ბ.

—

ს. ბალდათი (ქუთაისის მაზრა). ოთხ ივნისს ბალდათის და ახალო-მახალო სოფლების საზოგადოებამ ¡კუმართ სადილი დიდად პატივცემულ ან ბალდათიდან კადაყვანილ პირთ: თავ. დ. წ. დოროთეოფანიძეს და მ. თ. დიდიას—საავადმყოფოს ექიმს და მიმრიგებელ სასამართლოს კამგეს სადილზე დიდ-ძალმა საზოგადოებამ მოიყარა თავი, კაცილებით უფრო მეტი იქნებოდა, რომ ავდარს არ შეეშალა ხელი.

ივნისის პირველ რიცხვებში ბ. ქუთაისის გუბერნიის სახალხო სკოლების პირველ რაიონის ინსპექტორმა მოახდინა რეგიზია ბალდათის რაიონის სასწავლებლებში და სცნა, რომ უველკანა სასწავლო პროგრამა დათვალებული არის და სწავლაც რიგიანად სწარმოებს, მაგრამ თავისი კანკარგულება, რომლის ძალითაც დიდი ზამთრის კამო სწავლა სკოლებში 19 ივნისამდე უნდა კაკრძელდეს, ისეგ ძალაში დასტოვა, მხოლოდ სთქვა: თერთმეტ საათზე შეკიძლიანთ სწავლა შესწყვიტოთ.

დიდი ხანია ბალდათში საფოსტო კანყოფილების კახსნაზეა დაპარაკი, მაგრამ საქმე ითტის ოდენათაც არ მიდის წინ. ჩვენ კი კგეკონა რადაც ბალდათის ბოქაულმა ბ. მკედაძემ ითავა ამ საქმის წინსვლა, და კანაჩენიც დაადგენინა ხალხს, საქმეც კარგად წავიდოდა, მაგრამ აგერ ითქმის ორი წელიწადი კადის და ფოსტისა კი არაფერი ესმის, საჭირო კი ძალიან იყო.

თ. ჭყონდიდელი.

ალგანეთის აჯანყება

დეპეშა

15 თებათვე.

ბერლინი. გაზ. „პეტერ-ლლოიდ“-ს დიპლომატიურ წრეებიდან გაუგია—ტყუილია ის ხმები, ვითომც ზოგიერთა სახელმწიფოს თანხმობა განეცხადებინოს, თავდებნი ვართ, რომ ოსმალეთი ალბანელებს დაპირებას აუსრულებსო, ფორმალურად ასეთ თავდებობის შესრულება არ შეიძლება, ზნეობრივად კი ცხადია ევროპას გულითა ჰსურს ალბანელების საკითხი ალბანელთა სასარგებლოდ გადასწყდესო.

უცხოეთი

არჩევნები ავსტრიაში.

ამ ბოლო კვირეებში ავსტრიის პარლამენტის არჩევნები იყო. მკითხველებმა დეპეშებიდან იციან, რომ არჩევნებს ძრავალი შეტაკება და სისხლის ღვრა მოჰყვა. შეიბრძოლა ორი მიმართულება, რეაქციონური და ლიბერალური. ბრძოლა ლიბერალთა გამარჯვებით დასრულდა. ანტისემისტთა პარტია, რომელიც მთავრობის პარტია იყო და რომელიც პარლამენტში 1897 წლიდან ბატონობდა ისე დამარცხდა, რომ წელში ველარ გაიმართება. ვერ უშველა ვერც გამოცდილებამ, ვერც გავლენიანმა პირებმა, ვერც მთავრობის დახმარებამ. ბრძოლა ვენაში სწარმოებდა. აქ 23 დეპუტატი ხელ-ახლად უნდა აერჩიათ, ანტისემიტებმა კანდიდატებად წამოაყენეს თავიანთი საუკეთესო მეთაურები. მთავრობა სცდილობდა შეექმნა ბურჟუაზიულ პარტიათა კომპრომისი სოციალ-დემოკრატების წინააღმდეგ და ამით მაინც დაესხნა ანტისემიტების პოზიცია. გერმანელ პარტიის ძველი მეთაურთ, კულისების ინტრიგებს შეჩვეული, ხალხს ალღო ვერ აუღეს და კომპრომისს ხელი მოაწერეს, რათა დაეხსნათ გერმანელი სოლიდარობა და ბინერტას სისტემა—გერმანელების ბატონობა ავსტრიაში. საარჩევნო კომიტეტები ხალხის გულის თქმას მიჰხვდნენ, კომპრომისები უარ-ჰყვეს და მოწოდება გამოსცეს: „მოქალაქენო, პროგრესისტების კანდიდატებს რეაქციონერთა წინააღმდეგ მხარი დაუჭირეთო“. მოქალაქენიც პროგრესისტებს აღფრთოვანებით უხვდებოდნენ და ის მოხდა, რასაც ეკიდურესი პესიმისტებიც კი არ ელოდნენ. 23 რწმუნებულიდან ანტისემიტთა პარტიას მეორედ არჩევნებში მხოლოდ ერთი შერჩა ეხლა ვენის რწმუნებულთა 20 მაგივრად 4-და ჰყავთ; ლიბერალი 10 აირჩიეს (წინედ 3 იყო), სოც.-დემოკრატები 19 (წინედ 10 იყო). ვენელი დეპუტატთა უმრავლესობა სოც.-დემოკრატები არიან. ეს იმას არა ჰნიშნავს, ვითომც ვენელები ყველანი სოც. დემოკ. იყვნენ. არა. მაგრამ ხალხმა უმჯობესად სცნო რეაქციონერების საწინააღმდეგოდ სოც.-დემოკ. მიეცათ ხმა. თუმცა რეაქციონერებმა პარლამენტში 20 ადგილი დაჰკარგეს, მაგრამ 75 ადგილი კიდევ შერჩათ. მაგრამ საქმე ის არის, რომ მათ სამუდამოდ დაჰკარგეს ვენა, რადგანაც თავიანთი საუკეთესო მეთაურები ვერ გაიყვანეს. ისე, რომ მათი პარტია პარლამენტში ეხლა უმეთაუროდაა, არა ჰყავთ პარლამენტში არც ერთი გამოცდილი და ნიჭიერი პიროვნება. ეს პარტია ამ პარლამენტში მთავრობის პარტიად ველარ იქცევა.

დეპეშები

(პეტერბ. დეპეშათა სააგენტოსაგან)

15 თებათვე.

საზღვარ-გარედ.

პარიზი. კაიომ და მოპავლმაჭმინისტრებმა მთავრობის პროგრამა შეადგინეს. პროგრამა დაწვრილებით შემდეგ იქნება გამოქვეყნებული, პარლამენტს განცხადებას პარასკევს წარუდგენენ. საღამოთი კაიომ ფალიერი ინახულა და კაბინეთის შედგენა აცნობა.

პარიზი. 14 ივნისს მინისტრებმა დეკლარაციის საფუძვლები შეიმუშავეს. კაბინეთს განზრახული აქვს განახორციელოს წინა კაბინეთის რეფორმები: ახალი კაბინეთი განახორციელებს საარჩევნო რეფორმას, ფისკალურ რეფორმას და მოხელეთა შესახებ კანონებს შესცვლის. კაბინეთი ალარ დააყოვნებს და პალატის დასამტკიცებლად წარუდგენს ხარჯთ-აღრიცხვას.

ლივერპული. ნავთსაყუდრის 4.000 მუშა გაიფიცა. თხოულობენ კავშირის დამტკიცებას და იმის თავდებობას, რომ შემდეგ სამუშაოზე მხოლოდ კავშირის წევრებს მიიღებენ.

ამსტერდამი. ნავთსაყუდრის მუშათა მიერ საქმის დაწყების უკანასკნელი ვადა 16 ივნისია. ამ მუშებმა დაქირავების პირობებს ხელი მოაწერეს. ზოგი მუშაობას იყებს. დანარჩენები ბეს ჰკარგავენ.

ტირნოვო. საეროპო დიდ კრებაზე ნაროდნიკა ბუროვმა კონსტიტუციის შეცვლის პროექტს მხარი დაუჭირა და სთქვა, მეფის უფლებათა გადიდება საშიში არაა, კრებამ მხოლოდ ის საქმე უნდა გააკეთოს, რისთვისაც მოწვეულიაო. ამასთანავე მემარცხენეებს უსაყვედურა, ხალხში დემორალიზაცია შეგაქვთო. უმრავლესობა დიდი ტაშით დაუხვდა მოლაპარაკეს და მისი სიტყვის გამოქვეყნება გადასწყვიტა. დემოკრატიმაკაროვი ითხოვდა, მეფეს კავშირის დადების უფლება მიეცესო. სტამბულოვიჩმა მომჩივლოვმა მე-17 მუხლის წინააღმდეგ ილაპარაკა. ეს მუხლი ხალხის ინტერესებს არ შეეფერებაო.

მანჩუსტერი. 3000 მუშა და 1000 მეზღვაური გაფიცვას მიეცხრა.

თავრიზი. შახსევანელები სოფლებს ისევ იკლებენ. სერაბის ოლქში 15 სოფელია აკლებული. რუსეთის ქვეშევრდომთა ქონება საფრთხეშია. ადგილსა და თავრიზს შუა ტელეგრაფი ალარ მუშაობს. მთავრობას ვერა გაუწყვიტ-რა.

რუსეთი.

პეტერბურგი. 14 ივნისს საზღვარგარეთიდან მოვიდა ჩერნოგორიის რწმუნებული ლაზარე მიუშკოვიჩი

ომსკი. გაიხსნა დასავლეთ-ციმბირის პირველი გამოფენა.

პეტერბურგი. ბეკედითი საქმის მთავარმა სამმართველომ გუბერნატორებს შეატყობინა, რომ ავტორის უფლებათა კანონის ძალით, როდესაც ერთის სახელწოდებით რომელიმე დრო-გამოშვებითი ორგანო გამოდის, იმავე სახელით მეორეს არ შეუძლიან გამოსცეს.

ბეკედვით საქმის გამოფენა დაიკეტა.

ვაჭრობის მინისტრი საზღვარ-გარედ ჰგზავნის პროფესორ ზალესსკის. ზალესსკიმ უნდა შეისწავლოს თუ როგორ არის დაყენებული საზღვარგარედ ფიზიკურ აღზრდის საქმე.

წელს პოლიტეხნიკუმში 1.140 კაცი იქნება მიღებული, ებრაელთათვის (არ?) არის ვაკანსიები.

მინსკი. სოფ. ლოსინოს გლეხებმა გრაფ პოტიოცკის საძოვარზე საქონელი კარეკეს. დაიჭირეს 60 სული საქონელი. მიუხედავად ამისა, გლეხებმა მეორედაც კარეკეს საქონელი. პოლიციასა და სტრაჟნიკებს ხალხმა წინააღმდეგობა გაუწია. ერთი დატუსალებული ბაანთავისუფლა. მოვიდნენ სტრაჟნიკები და დამნაშავენი დაატუსალეს.

კიევი. რადოლიცკის მკვლელობის თაობაზე და ს.—რ. პარტიის წევრობისათვის, სტუდენტს პაშუტინსკის და უმნიჩს სამეურნეო სასწავლებლის 3 შეგირდს სხვა და-სხვა ოდენით კატორღა მიუსაჯეს.

ღია წერილი

(მერევის ორ-კლასიან სასწავლებლის ზედამხედველს ბ. ი. გელაშვილს).

მ. ხ! შარშან მაისში ჩვენ გავმართეთ სასწავლებელში სალიტერატურო საღამო, რომელშიაც ჩვენ მასწავლებლებს გარდა მონაწილეობას იღებდნენ მოწაფეებიც. ამ საღამოს ხალხი ბლომად დაესწო და ძლიერ კმაყოფილიც დარჩა. განვიზრახეთ მომდინარე წლის მაისში დაგვედგა „ყაჩაღები“ და სალიტერატურო დილა გაგვემართა თქვენ კი, პატივცემულო ზედამხედველო, როდესაც საქმე ტეხნიკურის მხრით მოეწყო, ნებართვაც მზად გვქონდა, მოულოდნელად გამომიცხადეთ: მეგარ მსურს ჩემს სასწავლებელში სალიტერატურო დილის და წარმოდგენის გამართვაო. რათა საზოგადოებამ ნათლად გაიგოს საქმის ნამდვილი ვითარება, გიწვევთ სამედიატორო სამართალში. ჩემის მხრით მედიატორებად ვასახელებ ბ. ბ. ივანე გომელაურს და სტ. პეტრე ბარათაშვილს. გთხოვთ დაასახელოთ თქვენი მედიატორები. საქმე ადგილობრივ უნდა გაირჩეს და გასაჩენი გაზეთში გამოცხადდეს.

მერევის ორ-კლასიან სასწავლებლის მასწავლებელი.

აგაფონა გუნიავა.

წერილი რედ. მიმართ

ბატონო რედაქტორო! უმორჩილესად გთხოვთ თქვენის გაზ. საშუალებით უღრმესი მადლობა ვუძღვნა ქვემო მოხსენებულ პატივცემულ პირთ, რომელთაც არ დაიშურეს და ფულით შემწეობა აღმოუჩინეს აკეთის უფასო სამკითხველოს; აგრეთვე მადლობას ვსწირავ ბ. ივლიანე ბარტურიშვილს, რომელმაც ქვემო აღნიშნულ პირთა შორის ფულები შეაგროვა და კიდევაც გადმოგვცა.

ეი სია შემომწირველთა:

ივლიანე ბარტურიშვილი ხუთი მანეთი, სერგო ბაკრაძემ, მაკარი ბუბაბრიამ, მაკარი ბუბაბრიამ, გიორგი ჯაბაშვილმა, ირაკლი ჯაოშვილმა, აგაბო ჯაფარიძემ, ვარლამ საყვარელიძემ, სვიმონ მაჭავარიანმა, ვიაჩესლავ ჩხეიძემ, ნიკიფორე იობაშვილმა და ალექსანდრე გრიგორაშვილმა ოთხი მანეთი. ტარასი იოსელიანმა, იოვანე ჩხეიძემ, დათიკო ნარსიამ, იტო კაპანაძემ, მიხაკო კვერნაძემ, კოლია ლეკვეიშვილმა, ვასილ საყვარელიძემ, ვლადიმერ არსენაძემ და არსენ თოდრიამ ათ ათი შაური.

აკეთის უფასო სამკითხველოს გამგე: ვ. კაკაბაძე.

—

ბ. რედაქტორო! ნება მოგვეცით თქვენი გაზეთის საშუალებით მადლობა გამოვუცხადოთ სერაფიონ ათანასეს ძე ბანიშვილს, რომელმაც კეთილ ინება და ჯვარცხმის ორკლასიან სასწავლებელს გამოუწერა საყმაწვილო ჟურნალის „ნაკადულის“ ორივე გამოცემა.

ჯვარცხმის მასწავლებლები

განცხადებანი

დოქტ. ნავასარდიანისა

უოველ დღე, კვირეულს გარდა

დაარსებულია 1880 წელს.

(ქორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

დილით:

ბ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს. ქირურგიული, ვენერიული (სიფილ.) ავად.

ე. მ. ჩიქოვანი: 9½—10 ს. თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.

ზ. ი. ბაბანასოვი: 10—11 ს. საბეთო, ქალებისა და ბავშვებისა.

ნ. ტ. მულინი: 10—12 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.

მ. გ. ბეტეხინიანცი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ., საშ. და ქირურგ.

ა. მ. ბუგინოვი. 12—1 ს. შინაგანი, ბავშვებისადა ყვავილის აცრა.

ა. პ. კარაპეტიანცი: 1—1½ ს. შიგან. და საბავშვო.

ბ. გ. აგასარიანი: 1½—2 ს. შინაგნი ბავშვთა ავად.

საღამოთი:

ქალ. ექ. პ. ხ. ზილბერშაცი: 6—6 ს. საბებ., ქალ. და ბავშ. ავად.

ო. ვ. გეევსკაია-ენგელი: 6—6½ ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.

ი. ფ. ვარციშევსკი: 6—7 ს. შინაგანი, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

11—12 ს. **606** ფასლობა,

განცხადება

კონსულტანტებისა

რჩევა 50 კ. ფარიბეებს უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები შეთანხმებით. სამკურნალოს დირექტორი მედიცინის დოქტორი ბ. ა. ნავასარდიანი.

(წ. (1168—62)

გამოცდილი მასწავლებელი

ამზადებს ქალაქაქს ყველა საშუალო და დაბალ სასწავლებლებისთვის

პირობებით:

სასულიერო სემინარიისთვის, გიმნაზიისთვის, ეპარქიულ სასწავლებლისთვის, ტეხნიკურ, სოფრმლო, სამოქალაქო და სასულიერო სასწავლებლისთვის. აგრეთვე პოვივალნი ინსტიტუტისა, მიიღებს **პერეგზამენოვკიანებსაც.**

ამზადებს ერთ და ორ კლასიან მსწავლებლობის ხარისხზე,—ყველა კლასის ჩინზე. ღებულობს ანბანის უცოდინარ ქალ-ვაჟებს.

მეცადინეობა იქნება სამ ალაგას: ვარანცოვის ძეგლის მახლობლად, ვაგზალზე და ვერაზე. მონაწილეობას **მიიღებენ მასწავლებლები** მცოდნენი უცხო ენებისა... მეცადინეობა დაიწყება დილის 8 ს-დან საღამოს 8 საათამდე. დროებით მასწავლებელთან მოლაპარაკება შეიძლება თავისუფლად 2-საათ. დღით 6 საათამდე. მსურველ შეუძლიან ინახულოს სხვა დროსაც...

დროებითი ადრესი: Черкезовская ул. (быв. Авчальск.) д. № 133. кв. 4. противъ вакзала въ Нахаловкѣ.

„ფესავალი უთავრეს კარებიდან“.

(თ.—1084—22)

ძ. ზ. ვ. კ. ბ. საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში

იყიდება ფემდეგი წიგნები:

არჩილ ჯორჯაძისა: „ეროვნულ პრობლემის გარშემო“ ფასი 75 კაპ.

Baton-ისა: „ერი და კაცობრიობა განხილული სოციოლოგიური მხრით“.—ფასი 1 მან. 20 კაპ.

ვ. ეიფანისა: „სამეგრელოს მთავარი ბატონიშვილი ლევან“—ისტორ. დრამა—ფასი 40 კაპ.

ზემო აღნიშნული წიგნები იყიდება აგრეთვე გოლოვინის პროსპექტზე „ახალი სიტყვის“ („Новая рѣчь“) წიგნ. მაღაზიაში და ქუთაისში—მთავრიშვილის წიგნის მაღაზიაში.

საააქციონერო საზოგადოება

„ს.-პეტერბურგის ქიმიური ლაბორატორია“.

(დაარსებული 1860 წ.)

იზმაილოვის პროსპექტ, № 27.

1900 წ. პარიზის ოქროს მედალი.

ო-დე-კოლონი ორადი.

ო-დე-კოლონი სამადი.

ო-დე-კოლონი № 4 (ექსტრაქტი).

დირსებაა არ ჩამოუკარდეს უცხოეთის ნაწარმოებს.

მთავარი საწყობი: ტფილისი, საფთიაქო საქონლით მოვაჭრე კავკასიის ამხანაგობა.

„ს.-პეტერბურგის ქიმიური ლაბორატორიის“ საზოგადოება ინახულობს, რადგან ყალბი ნაწარმოებიც ჩნდება, მიაქციონ ყურადღება ფირმის ს. ხელწოდებას, რომელიც მხოლოდ სამი სიტყვიდან შესდგება: „ს.-პეტერბურგის ქიმიური ლაბორატორია“, და ნიშანს საზოგადოებისას, რომელზედაც გამოხატულია ძეგლი **იმპერატორ პეტრე დიდისა**, ს.-პეტერბურგში სენატის მოედანზე დადგმული.

(12—1297—2)

გამოვიდა ალ. შანშიაშვილის ახალი

დრამატიული პოემა

„შვების თავადი“

ფასი 60 კაპ. გამოცემა მ. ნემსაძისა.

„სახალხო გაზეთის“ ხელის მომწერთ, რომელნიც წიგნს მოიკითხავენ გაზეთის ანტორაში, დაეთმობათ 40 კ. ქალაქ-გარედ ხელის მომწერლებმა ფოსტის ხარჯად უნდა გამოგზავნონ 10 კ. წიგნი იყიდება: ტფილისში წ. კ. ს. წიგნის მაღაზიაში და თვით გამომცემელთან (დიდი ვანქის ქ. № 12).

(20—1308—17)

სალიანის თევზთ მრეწველ და მოვაჭრეთ

ძმ. ქეგველოვების

● მაღაზია ●

პუშკინის ქ., საკუთარი სახლი № 9, ტელეფონი № 712,

ყოველ დღე განუწყვეტლივ მოდის

✦ ახალ-ახალი ✦

ოსეტრინა (ზუთხი) და სევრიუგა (ტარანი).

ხიზილალა

ახალი (Зернистая).

პარკისა და კოლოფებით

საუკეთესო დოშები და ზურგიელები

მიღებულია დვინის ორაგული (სიომგა)

მივიღეთ საუკეთესო ბაიხუნი ხიზილალა

გირვანქა 1 მ. 60 კ. 2 მ.-დან 2 მან. 40 კ.-დე.

წითელი ხიზილალა (Кетовая). 60 კ. ზირ.

და ბელა-რიბეც 50 კ.

აგრე ივიღეთ დიდი პარტია ყოველნაირი კონსერვები.

(წ—1052—)

სტამბა „ხორაბანი“, მადათოვის კუნძული.

რედაქტორ-გამომცემელი ნ. კუბლელაშვილი.